

Bruksela, 23 lipca 2024 r.
(OR. en)

12170/24

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0170(NLE)

ECOFIN 866
UEM 256

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce

DECYZJA RADY (UE) 2024/...

z dnia ...

w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 126 ust. 6,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając uwagi przedstawione przez Polskę,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 126 ust. 1 Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że państwa członkowskie mają unikać nadmiernego deficytu budżetowego.
- (2) Pakt stabilności i wzrostu opiera się na celu, jakim są zdrowe i stabilne finanse publiczne jako sposób poprawy warunków sprzyjających stabilności cen oraz silnemu zrównoważonemu i inkluzywnemu wzrostowi, którego fundamentem jest stabilność finansowa, pomagając tym samym w osiągnięciu celów Unii w zakresie zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia.
- (3) Procedura nadmiernego deficytu na podstawie art. 126 TFUE, doprecyzowana w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97¹, wchodzącym w skład paktu stabilności i wzrostu, przewiduje podjęcie decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu. Protokół nr 12 w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej i TFUE, zawiera dodatkowe postanowienia w sprawie wdrażania procedury nadmiernego deficytu. W rozporządzeniu Rady (WE) nr 479/2009² określono szczegółowe zasady i definicje do celów stosowania tych postanowień. Zreformowane unijne ramy zarządzania gospodarczego, które weszły w życie dnia 30 kwietnia 2024 r., obejmują rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264³ które zmieniło rozporządzenie (WE) nr 1467/97. Niniejsza decyzja Rady, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, dotyczy jedynie tego, że stosunek deficytu publicznego do produktu krajowego brutto (PKB) przekracza określoną w TFUE wartość odniesienia wynoszącą 3 % PKB.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 1).

³ Rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

- (4) Art. 126 ust. 5 TFUE stanowi, że jeżeli Komisja uzna, że w państwie członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić, kieruje opinię do danego państwa członkowskiego i informuje o tym Radę. Uwzględnivszy swoje sprawozdanie z dnia 19 czerwca 2024 r. przyjęte zgodnie z art. 126 ust. 3 TFUE oraz mając na uwadze opinię Komitatu Ekonomiczno-Finansowego przyjętą zgodnie z art. 126 ust. 4 TFUE, Komisja stwierdziła, że w Polsce istnieje nadmierny deficyt. W związku z tym dnia 8 lipca 2024 r. Komisja skierowała do Polski stosowną opinię i poinformowała o tym odpowiednio Radę.
- (5) Art. 126 ust. 6 TFUE stanowi, że Rada ma rozważyć ewentualne uwagi danego państwa członkowskiego przed podjęciem decyzji o istnieniu nadmiernego deficytu, którą powinno poprzedzać dokonanie oceny ogólnej. W przypadku Polski ta ocena ogólna prowadzi do poniższych wniosków.

- (6) Z danych zatwierdzonych przez Komisję (Eurostat) w dniu 22 kwietnia 2024 r. wynika, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce wyniósł 5,1 % PKB w 2023 r., a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych – 49,6 % PKB. Komisja w sprawozdaniu sporządzonym na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE stwierdziła, że przekroczenie w 2023 r. przez deficyt określonej w TFUE wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB nie ma charakteru wyjątkowego, gdyż nie jest wynikiem ani nadzwyczajnego zdarzenia, ani znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w rozumieniu oraz paktu stabilności i wzrostu. Z prognozy Komisji z wiosny 2024 r. – w której przewidziano, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzyma się w 2024 i 2025 r. na poziomie powyżej 3 % PKB – wynika, że przekroczenie wartości odniesienia określonej w TFUE nie ma również charakteru tymczasowego. Podsumowując, deficyt w 2023 r. przekraczał wartość odniesienia określoną w TFUE jako 3 % PKB i nie był jej bliski. Nie uznaje się, że przekroczenie to ma charakter wyjątkowy, w rozumieniu TFUE i paktu stabilności i wzrostu, ani tymczasowy. W związku z tym kryterium deficytu określone w TFUE i rozporządzeniu (WE) nr 1467/97 nie jest spełnione *prima facie*.
- (7) Z danych zgłoszonych Komisji (Eurostatowi) wynika, że planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce osiągnie w 2024 r. poziom 5,1 % PKB. W prognozie Komisji z wiosny 2024 r. wskazano, że deficyt wyniesie 5,4 % PKB – poziom ten przekracza określoną w TFUE wartość odniesienia wynoszącą 3 % PKB i nie jest jej bliski. Wzrost deficytu w porównaniu z 2023 r. wynika z rosnących wydatków, w szczególności wzrostu wydatków na wzmocnienie zdolności obronnych, w tym na inwestycje w sprzęt wojskowy i infrastrukturę wojskową oraz bieżących wydatków wojskowych, nowych świadczeń społecznych, w tym zwiększenia świadczeń wychowawczych, podniesienia wynagrodzeń nauczycieli o 30 % oraz podniesienia wynagrodzeń urzędników administracji publicznej o 20 %.

- (8) Zgodnie z wymogami art. 126 ust. 3 TFUE Komisja przeanalizowała też wszystkie istotne czynniki w sprawozdaniu sporządzonym na podstawie tego artykułu. Zgodnie z art. 2 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1467/97, jeśli relacja długu publicznego do PKB nie przekracza wartości odniesienia, przy podejmowaniu kroków prowadzących do decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu należy uwzględnić istotne czynniki. Ogólnie rzecz biorąc, istotne czynniki zbadane w sprawozdaniu sporządzonym na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE ocenia się jako przedstawiające niejednoznaczny obraz sytuacji. Uwzględnienie tych istotnych czynników nie wpłynęło na wniosek, zgodnie z którym określone w TFUE kryterium deficytu nie jest spełnione.

- (9) W związku z wyznaczonym na dzień 20 września 2024 r. terminem przedłożenia krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, który to termin może zostać przedłużony zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263⁴, orientacyjnie do dnia 15 października 2024 r., czyli do dnia przedłożenia projektów planów budżetowych przez państwa członkowskie strefy euro, Rada przyjmuje do wiadomości, że kolejny etap procedury, a mianowicie przedłożenie przez Komisję zalecenia dotyczącego zalecenia Rady na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE w sprawie korekty nadmiernego deficytu, nastąpi w tym samym terminie co przyjęcie przez Komisję opinii w sprawie projektów planów budżetowych państw członkowskich strefy euro na podstawie art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013⁵. Podejście to umożliwia zapewnienie spójności między wymogami budżetowymi w ramach procedury nadmiernego deficytu a ścieżką dostosowania określoną w krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych. Aby można było zapewnić tę spójność, a jednocześnie uniknąć luki w nadzorze w ramach procedury nadmiernego deficytu, konieczne jest terminowe przedłożenie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Należy uznać, że harmonogram ten ma charakter wyjątkowy i wiąże się z przejściem na nowe ramy, a zatem nie stanowi precedensu. Rada przyjmuje również do wiadomości, że w razie nieprzedłożenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego w terminie, w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE uwzględniona zostanie trajektoria referencyjna przekazana przez Komisję państwu członkowskiemu, określona zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1263,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 11).

Artykuł 1

Z oceny ogólnej wynika, że w Polsce istnieje nadmierny deficyt wynikający z niespełnienia kryterium deficytu.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej notyfikacji.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
